

การศึกษา วิทยของครูประชาบาลจังหวัดสุโขทัย

นางอารี สวรรค์วานิช

006582

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

A STUDY OF RURAL ELEMENTARY TEACHERS MORALE IN SUKHOTHAI PROVINCE

Mrs. Aree Sawankavanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
แผนกวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การศึกษาขวัญของครูประชาบาลจังหวัดสุโขทัย
นางอารี สวรรค์วานิช
ประถมศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารีย์ ธีระจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
หนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Sirakulyn Suman
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุมน อมรวิวัฒน์
.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

วารีย์ ธีระจิตร
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารีย์ ธีระจิตร)

อรุมา สุขคนชมาน
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุมา สุขคนชมาน)

พวงแก้ว ปุณยกนก
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกนก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และสูงกว่า 3000 บาท ขึ้นไป แตกต่างกัน

6. ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่อยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในระดับ 1 และ 2 กับที่อยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในระดับ 4 ของอำเภอแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ในปีการศึกษา 2521 จำนวน 699 คน

2. การรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปสอบถามครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 509 ชุด คิดเป็นร้อยละ 72.82

3. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance one way classification)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ในการวิจัย

2. ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่ทำหน้าที่บริหารและสอนสูงกว่าครูที่ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว

3. ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่ต่างกันโดยอายุราชการแตกต่างกัน ครูที่มีอายุราชการมากมีระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่มีอายุราชการน้อย

4. ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคที่ต่างกันด้านวุฒิทางครู แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิต่ำมีระดับความสำเร็จสูงกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีมีอันดับความสำเร็จต่ำสุด

5. วิชาในการปฏิบัติงานของครูประชาบาลจังหวัดสุโขทัยที่ต่างกันในด้าน
ระดับเงินเดือน แตกต่างกัน ครูที่มีระดับเงินเดือนสูงจะมีวิชาดีกว่าครูที่ระดับเงินเดือน
ต่ำ ระดับวิชาจะมีความสัมพันธ์ตามระดับเงินเดือน

6. วิชาของครูประชาบาลจังหวัดสุโขทัยที่สอนในโรงเรียนระดับ 1 และ 2
มีระดับวิชาสูงกว่าครูที่สอนในโรงเรียนระดับ 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อ
อาจารย์ที่ปรึกษา
แผนกวิชา
ปีการศึกษา

การศึกษาวงษ์ของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัย
นางอารี สวรรค์วานิช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี ธีระจิตร
ประถมศึกษา
2521

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัย
ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน กับครูที่ทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว
3. เพื่อเปรียบเทียบในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยใน
ด้านอายุราชการ วุฒิต่างครู ระดับเงินเดือน และที่ตั้งของโรงเรียน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยอยู่ในระดับต่ำ
2. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่ทำหน้าที่บริหาร
และสอน กับครูที่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียวแตกต่างกัน
3. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่มีอายุราชการต่ำกว่า
5 ปี อายุราชการ 5-10 ปี และอายุราชการมากกว่า 10 ปี แตกต่างกัน
4. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่มีวุฒิต่ำกว่า
ป.กศ. หรือไม่มีวุฒิต่างครู วุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่า วุฒิ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่า
และวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกัน
5. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูประจำภาคจังหวัดสุโขทัยที่มีระดับเงินเดือน
สูงกว่า 1000 บาท ไม่เกิน 2000 บาท สูงกว่า 2000 บาท ไม่เกิน 3000 บาท

Thesis Title   A Study of Rural Elementary Teachers Morale in
                                  Sukhothai Province

Name   Mrs. Aree Sawankavanich

Thesis Advisor   Assistant Professor Varee Thirachitra

Department   Elementary Education

Academic Year   1978

ABSTRACT

Purposes of the Study:

1. To study the morale of elementary teachers in Sukhothai Province.
2. To compare the morale of elementary teachers in Sukhothai Province between those who work both the administrative and teaching position, and those who are involved in teaching only.
3. To compare the morale of elementary teachers in Sukhothai Province taking into account of teaching experience, professional qualifications, salary level and school location.

Hypotheses:

1. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province is generally at a low level.
2. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province who perform both the administrative and teaching work is different from those who are involved in teaching only.

3. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province is different among those who have below 5 years, between 5 and 10 years and over 10 years of teaching experiences.

4. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province is different among those who obtain lower than teachers' training qualification, teachers' training certificate, higher teachers' training certificate bachelor degree and higher professional qualifications.

5. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province is different among those whose monthly salary are 1,000-2,000 baht, 2,000-3,000 baht and over 3,000 baht.

6. The Morale of elementary teachers in Sukhothai Province is different between those who teach in schools located in area 1 and 2 and those who teach in schools located in area 4.

Procedures :

1. The sample of this study was composed of six hundred and ninety-nine elementary teachers responsible to the Sukhothai Province Administrative Organization during the academic year of 1978.

2. Of the total number of questionnaires sent to the sample, five hundred and nine or 72.82 percent were completed and returned.

3. The data were statistically analyzed by using percentage arithmetic means, standard deviation, t-test and analysis of variance one way classification.

Conclusions :

The results of the study were summarized as follows :

1. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province was found to be at an average level. (Hypothesis one was therefore rejected)

2. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province who were in both administrative and teaching positions were higher than those who were in teaching only.

3. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province increased with the number of years at work.

4. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province varied inversely with professional qualifications, namely those with bachelor degrees held the lowest morale levels.

5. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province varied directly with salary scales.

6. The morale of elementary teachers in Sukhothai Province who taught in schools located in area 1 and 2, were higher than those who taught in area 4 schools.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ และ คำแนะนำเป็นอย่างดี จากศาสตราจารย์ สุนัน อมรวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาริ ธีระจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุคนธมาน อาจารย์แผนกวิชาประถมศึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ นี้สำเร็จบริบูรณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำเป็นอย่างดี จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณยกนก อาจารย์แผนกวิชาวิจัยการศึกษา และอาจารย์ เจริญ อนุธรรมมงคล แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้เพื่อนครูประชา บาล จังหวัดสุโขทัย ได้สนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวนามมาแล้วข้างต้น จึง ขอขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อารี สวรรควาณิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
สมมุติฐานของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	13
วิธีดำเนินการวิจัย	13
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	14
2 เอกสารอ้างอิงและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน	21
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน	26
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน	42
3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	64
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	65
สมมุติฐานในการวิจัย	65
วิธีดำเนินการวิจัย	66

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
ลักษณะของแบบสอบถาม	68
การตีความหมายของคะแนน	69
การทดลองใช้แบบสอบถาม	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	71
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	119
ความมุ่งหมายของการวิจัย	119
สมมุติฐานในการวิจัย	119
ผลการวิจัย	121
อภิปราย	123
ขอเสนอแนะ	129
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	142
ประวัติการศึกษา	163

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ	
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน้าที่ วุฒิทางครู อายุราชการ การ รัศมีเงินเดือน และระดับที่ตั้งของโรงเรียน	78
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์และลำดับ ของความรูสึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน...	81
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างครูที่มีหน้าที่ต่างกัน	84
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างครูที่สอนในโรงเรียนต่างระดับ กัน	86
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการ ปฏิบัติงานระหว่างครูที่มีอายุราชการต่างกัน	88
7	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีอายุราชการต่างกัน	90
8	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีอายุราชการต่างกัน	92
9	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีอายุราชการต่างกัน	94
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการ ปฏิบัติงานระหว่างครูที่มีวุฒิทางครู	96
11	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิทางครูต่างกัน..	99

12	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิทางครูต่างกัน..	101
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิของครูต่างกัน	103
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิทางครูต่างกัน	105
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิทางครูต่างกัน	106
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีวุฒิทางครูต่างกัน	108
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างครูที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน	110
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน	113
19	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน	115
20	การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้สึกของครูที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มครูที่มีระดับเงินเดือนต่างกัน	117
21	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียนในอำเภอของจังหวัดสุโขทัย	144
22	คำอำนาจการจำแนกที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน	159
23	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามอำเภอ	162